

Økt bruk av tre i Nordland

2014-2017

Et prosjekt om økt bruk av tre, økt lokal verdiskaping og økt kompetanse om treprodukter.

Landbruks- og reindriftsavdelinga, 28.2.2014

Innhold

1.	Forord.....	2
2.	Bakgrunn og situasjon i Nordland.....	2
3.	Mål.....	4
3.1	Effekt mål.....	5
4.	Strategier og resultatmål.....	5
5.	Tiltak/aktiviteter.....	5
6.	Milepæler.....	9
7.	Omfang og avgrensinger.....	10
8.	Organisering.....	10
8.1	Prosjektleder.....	10
8.2	Styringsgruppe.....	10
8.3	Ressursgruppe.....	11
8.4	Rapportering.....	11
9.	Budsjett og finansiering.....	12
9.1	Budsjett.....	12
9.2	Finansieringsplan.....	13

Foto:

Forsidebilde: Fylkesmannen i Nordland

1. Forord

Prosjektet «Økt bruk av tre i Nordland» er forankret i *Strategisk plan for Nordlandsskogbruket 2012-2025* og *Regionalt skog- og klimaprogram for Nordland 2013-2016*. Begge planer er strategiske dokumenter som danner basis for Fylkesmannen i Nordlands prioriteringer på skog- og klimaområdet. Prosjektet er også politisk forankret i fylkeskommunens strategiske dokument *Vårt landbruk, vår framtid – landbruksmelding for Nordland 2013-2016*, der det framgår at Nordland fylkeskommune støtter opp om arbeidet med et tidsavgrenset tredriverprosjektet, og at fylkeskommunen som utbygger vil bidra til mer klimavennlige bygg ved valg av materialer (jfr. *Fylkestingssak 089/13*, Nordland fylkeskommune).

I tillegg er dette tiltaket tatt inn i fylkeskommunens *Regional plan – Klimautfordringene i Nordland, planperiode 2011-2020*.

Fylkesmannen startet i september 2013 forprosjektet «*Tredriver i Nordland*» som nå er avsluttet. Forprosjektet hadde som hovedformål å finne ut om det var evne og vilje hos både trenæringa, virkemiddelapparatet og det offentlige for øvrig til å rigge et hovedprosjekt med tredriverfunksjon. I tillegg skulle forprosjektet formulere mulige hovedstrategier og tiltak for et eventuelt hovedprosjekt. I forprosjektfasen ble det etablert en god dialog med forskjellige trebearbeidende bedrifter, arkitekter, entreprenører, sagbrukere, Statens Vegvesen, Nordland fylkeskommune og Innovasjon Norge. Også ble det tatt kontakt med Skognæringsforum Nordland, en interesse/bransjeforening for skognæringa fra stubbe til sluttprodukt. Skognæringsforum Nordland er det fylkesvise leddet i Skognæringa Kyst som dekker alle kystfylkene fra Finnmark til Vest Agder.

Responser fra virksomheter innenfor treindustri og arkitektbransje, fra kommunene og fylkeskommunen har vært positive. Konklusjonene fra forprosjektet er at det ligger til rette for å få på plass et treårig hovedprosjekt med oppstart i 2014. Hovedprosjektet skal følge opp konklusjonene fra forprosjektfasen, bygge videre på de etablerte kontakter og følge opp de politiske vedtakene knyttet til tredriverprosjektet og Fylkesmannens embetsoppdrag på området.

De fleste fylkene i Norge har et eget tredriverprosjekt. De tre nordligste fylkene mangler imidlertid tilsvarende funksjoner eller prosjekter. Finnmark etablerte i 2008 *Finnmark Treforum*, en nettbasert møteplass for aktørene i skog- og trenæringa med fokus på kompetanseheving, samarbeid og bedriftsutvikling. Troms hadde tidligere en tredriverprosjektstilling, men har per i dag ikke et slikt prosjekt på plass. Prosjektleder til prosjektet «Økt bruk av tre i Nordland» kan bruke det nasjonale nettverket som er etablert av de øvrige tredriverne i landet.

Nordland kan derfor gå foran med et tredriverprosjekt som et eksempel på oppfølging av nasjonal klimapolitikk i nordområdene. Et slikt prosjekt kan ha overføringsverdi til de to andre fylkene i Nord-Norge.

2. Bakgrunn og situasjon i Nordland

I norsk klimapolitikk har Norge påtatt seg et forpliktende mål om karbonnøytralitet senest i 2030, jf. *St.meld.nr.21 (2011-2012) Norsk klimapolitikk*. Skogøkosystemer representerer store karbonlagre og

norske skoger binder årlig tilnærmet halvparten av Norges utslipp av klimagasser, jf. *St.meld.nr. 9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken – velkommen til bords*.

I klimasammenheng er det viktig å bevare eller øke de store karbonlagrene i skog, jf. *St.meld.nr. 39 (2008-2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen*. En annen viktig funksjon er skog som kilde til ulike typer råvarer som kan erstatte materialer som innebærer store utslipp av klimagasser ved produksjon. Forskjellige utredninger og undersøkelser viser at bruk av tre som bygningsmateriale i bygg kan gi mindre klimagassutslipp i livsløpssammenheng enn bruk av konstruksjonsmaterialer med store klimagassutslipp i produksjonsfasen, som for eksempel stål og betong, jf. *St.meld.nr.21 (2011-2012)* og «*Tre for bygg og bygg i tre*» *Statsbygg (2013)*.

I informasjonsbrosjyren *Hvorfor en egen politikk for å bygge i tre* fra Landbruks- og matdepartementet i 2013 vises det til den såkalte substitusjonseffekten som et viktig argument for at det offentlige skal vurdere å bruke tre. Fra den norske regjeringen er det lagt klare føringer til Fylkesmennene i forhold til å satse på økt bruk av tre gjennom *embetsoppdraget 2014* fra Landbruks- og matdepartementet og *tildelingsbrevet 2014* fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Nordland er et fylke med store skogressurser som er arealmessig tilnærmet likt fordelt mellom sør- og nordfylket. Produktivt skogareal er i overkant på 6,01 mill. da og tilsvarer 16 % av det totale arealet i fylket (*Statistikk over skogforhold og skogressurser i Nordland, Skog og landskap 2011*).

Etter andre verdenskrig ble store arealer tilplantet med norsk gran, lutzgran og sitkagran. Nordland er det fylket i landet som har størst skogreisingsareal. Denne skogen begynner nå å bli hogstmoden, slik at skogeierne bør starte uttaket av tømmer. Økt avvirkning kan føre til økt lønnsomhet for skogeierne og økt omsetting i den lokale sagbruksnæringen.

En årlig tilvekst av 1,1 mill. m³ på produktivt skogareal og et årlig avvirkningskvantum av 154 000 m³ tilsvarer et årlig tømmeruttak av kun **14 %** av den årlige tilveksten (*Virkesdatabase VSOP, SLF 2013*). Siden avvirkningen i Nordland er så liten i forhold til tilveksten ligger det godt til rette for økt bærekraftig uttak av tømmer og økt bruk av trevirke som mulig erstatning for mer klimabelastende materialer. En utfordring i Nordland er svak infrastruktur i skogbrukssammenheng.

I forprosjektfasen har Fylkesmannen kartlagt eksisterende bedrifter i treindustrien for å få en oversikt over kapasiteten og potensialet innenfor treverdikjeden. Kartleggingen viste at fylket har til sammen ca. **130** småskala sagbruk, hvor over **100** bare skjærer til eget behov. Over **20** sagbruk produserer treprodukter for salg og tilbyr leiesaging. Snekkeri- og tømmerbransjen er representert av ca. **30** små og mellomstore virksomheter innenfor innredning, hyttebygging, takstolproduksjon og lafting. Nordland har i tillegg med ferrosilisiumproduksent Elkem Salten og sponplatteproducent Arbor-Hattfjelldal AS to store industribedrifter som tar imot betydelige mengder kvantum av massevirke. Det er til dels stor byggeaktivitet i ulike deler av fylket som fører til sysselsetting av lokale snekkerbedrifter og entreprenører.

I følge opplysninger fra kommunene i Nordland og sagbrukseiere er små sagbruk ofte drevet ved siden av gården og gårdbrukerne/skogeierne har små ressurser for å øke produksjonen. I teksten videre brukes begrepet treindustri som inkluderer sagbruk og trebearbeidende bedrifter.

3. Mål

Fylkespolitisk er det vedtatt klare mål og retningslinjer for å stimulere den miljømessige og økonomiske utviklingen i en region gjennom regionalplanleggingen, jf. *Fylkesplan for Nordland 2013-2025, målområde 3*. I planen er det oppført som viktig å foredle mest mulig av råvarene nærmest mulig der ressursene finnes for å øke den lokal verdiskapingen, lønnsomheten, sysselsettingen og kompetansen. Dessuten vises det til betydningen av samarbeid mellom virkemiddel- og forvaltningsmyndigheter for at tiltak skal videreutvikles, slik at verdiskapingspotensialet i treindustrien Nordland i enda større grad kan utløses. En viktig aktør i skogfaglig sammenheng er her Innovasjon Norge.

Prosjektet «Økt bruk av tre i Nordland» skal blant annet bidra til å mobilisere treindustrien og arkitekt- og byggebransjen til å satse på innovative utviklingsprosjekter med tre og treprodukter som tema, og som i neste omgang skal kunne utløse støtte fra Innovasjon Norges tilskuddsordning *Trebasert Innovasjonsprogram*. Med treindustrien menes her både små og store bedrifter som nytter tre som råstoff i sin produksjon fra tømmerstokk til ferdig foredlet produkt. Dette kan være sagbruk, takstol-, hytte-, lafte-, og innredningsprodusenter. Under byggebransjen forstås her entreprenører, utbyggere, rådgivende ingeniører, arkitekter og planleggere.

Forprosjektet har vist at en satsing på økt bruk av tre i Nordland er avhengig av:

1. Økt kompetanse om tre hos det offentlige og arkitekt- og byggebransjen
2. Et tettere samarbeid mellom treindustri, arkitekt- og byggebransjen og myndighetene
3. Bygherrer og byggebransjens vilje til å planlegge bygninger i tre
4. Det offentlige i Nordland gir føringer knyttet til bruk av tre i sine byggeprosjekter

Med bakgrunn i forprosjektets konklusjoner, det statlige oppdraget til Fylkesmannen, næringsutviklingsmuligheter i Nordland og fylkeskommunens rolle som utbygger og næringspolitisk aktør formuleres følgende hovedmål med tredriverprosjektet:

Prosjektet «Økt bruk av tre i Nordland» skal følge opp nasjonalt ønske om å bruke mer tre for bedre klima og miljø og å bidra til økt lokal verdiskaping innenfor treindustri i Nordland.

Samtidig vil det være viktig for prosjektet å ha følgende samfunns mål:

Å bidra til økt kunnskap om bruken av tre og bevisstgjøring av trevirkets positive virkninger med hensyn til klima, byggeskikk og alminnelig trivsel.

3.1 Effektmål

Effektmålene skal beskrive de effekter eller gevinster tredriverprosjektet tar sikte på å oppnå ved å gjennomføre prosjektet.

1. **Økt omsetning og lønnsomhet for regionalt næringsliv**
2. **Økt verdiskaping fra tømmer og økt bruk av treprodukter**
3. **Bidra til etablering av nye bedrifter innenfor treindustrien med produksjon av innovative treprodukter**
4. **Økt bruk av tre i offentlige bygg**

4. Strategier og resultatmål

For å nå effektmålene fastlegges strategier og resultatmål. Resultatmålene skal si noe om hva som skal foreligge når prosjektet er ferdig og fastsettes med utgangspunkt i effektmålene. For prosjektet kan det slås fast 4 strategiområder som igjen resulterer i konkrete resultatmål:

1. **Mobilisering**
Resultatmål: Etablert nettverk mellom bedrifter innenfor treindustrien
2. **Kompetanse**
Resultatmål: Økt kompetanse om bruk av tre som byggemateriale for både utbyggere, entreprenører, rådgivende byggingeniører og arkitekter
3. **Innovasjon og FoU**
Resultatmål: Økt kunnskap hos arkitekter og byggebransjen om innovative produkter
4. **Informasjon og politisk forankring**
Resultatmål: 2-3 offentlige referansebygg der moderne trebaserte løsninger brukes

5. Tiltak/aktiviteter

For å imøtekomme de 4 strategiområdene i prosjektet skal følgende konkrete tiltak gjennomføres.

Strategiområde Mobilisering

Hovedmålgruppe: Små og store bedrifter innenfor treindustri med kapasitet til produktutvikling og interesse for innovasjon og samarbeid.

Prosjektet vil legge hovedfokus på de bedrifter som har interesse av å satse på innovativ produktutvikling og samarbeid. En forutsetning er her at markedets behov og potensial for nye, innovative treprodukter i Nordland er kjent og definert. Samtidig er det en forutsetning at bedrifter innenfor treindustrien har vilje og kapasitet til å delta i prosjektet.

Mobiliseringstiltak i form av studieturer, samlinger og konferanser vurderes å være et viktig bidrag for å skape et lokalt nettverk av leverandører og produsenter med sikte på å øke lokal verdiskaping innenfor treindustri.

Prosjektet vil i samarbeid med bedrifter legge vekt på aktiviteter rettet mot etablering av samarbeidsformer mellom bedrifter innenfor treindustri. Samarbeidsformer i form av paraply- eller poolorganisasjoner vil kunne føre til utvikling av et lokalt/regionalt apparat bestående av leverandører og produsenter som kan tilpasse sin produksjon på en bedre måte etter markedsbehov. Et slikt samarbeid kan også ha som positiv virkning at bedriftene kan nå et større marked.

Dessuten vil prosjektet hjelpe med initiering av utviklingsprosjekter som kan komme i posisjon for finansiering gjennom Trebasert Innovasjonsprogram i Innovasjon Norge og andre støtteordninger.

Tiltak:

- Hjelp med utviklingsprosjekter
- Tilby 2 regionale studieturer for bedrifter innenfor treindustri til andre etablerte bedrifter innen eller utenfor fylket og til vellykkede prosjekter i tresammenheng
- Arrangere 2 konferanser om samarbeidsmuligheter, produktutvikling og støtteordninger
- Legge til rette gjennom dialogmøter og workshops for å opprette en nettbasert plattform for bedrifter innenfor treindustri og bygge- og entreprenørbransjen med fokus på kompetanseheving, produktutvikling og samarbeid

Kompetanse

Hovedmålgruppe: Entreprenører, utbyggere, arkitekter, rådgivende byggingeniører

Prosjektet vil i samarbeid med de ulike aktørene bidra til å øke kompetansen om bruk av tre for både utbyggere, entreprenører, rådgivende ingeniører og arkitekter. Kunnskap om treets spesifikke egenskaper og de forskjellige anvendelsesområder i moderne bygg er grunnleggende for å velge tre som et alternativ i byggeprosjekter. Med kunnskap om trevirkets egenskaper menes det her kunnskap i forhold til eksempelvis teknisk bruksområde, brann, lyd og isolasjon.

Gjennom å bidra til å styrke kompetanse vedrørende bruk av tre hos entreprenør- og arkitektgruppen kan dette utløse positive effekter opp mot store og små bedrifter innenfor treindustrien. Det kan være i form av økt etterspørsel fra utbyggere og entreprenører om (lokale) treløsninger, spesialdimensjoner eller nye, innovative produkter. Tanken er her at økt kunnskap om tre hos entreprenørgruppen kan utløse mobiliseringsprosesser innenfor treindustri.

Økt kompetanse skal føre til at arkitekter og entreprenører i Nordland i større grad enn tidligere vurderer å bruke tre som en del- eller helhetsløsning i relevante byggeprosjekter.

Tiltak:

- Arrangere en dugnad/workshop for å vurdere muligheter for bruken av tre i bygg og anlegg
Hva kan bygges i Nordland? Hva kan bygges i tre? Hva skal til for å bygge i tre?
- Arrangere 2 seminarer med temaet «Moderne bruk av tre i større bygg»
Målgruppe: rådgivende byggingeniører, arkitekter og utbyggere
- Tilby 1-2 studieturer til etablerte forbildebygg i Norge på bruk av tre. Målgruppe: rådgivende byggingeniører og arkitekter

Innovasjon og FoU

Hovedmålgruppe: Arkitekter, rådgivende byggingeniører, FoU, skoleverket (Universitet, høyskole, VGS)

For produktutvikling og innovasjon innenfor treindustri er det viktig å definere og kartlegge markedsmuligheter for innovative treprodukter og å videreutvikle mulighetene for alternativ anvendelse av trevirke, slik at markedets samlede betalingssevne for treprodukter styrkes. Prosjektet vil i samarbeid med FoU, skoleverket og faglig veiledning av arkitekter og byggingeniører undersøke potensiale i Nordland for nye produksjons- og markedsmuligheter for innovative treprodukter. Dette kan skje i nært samarbeid med etablerte trebedrifter som er innovativt tenkende og allerede inne i slike prosesser.

Som nevnt tidligere begynner tilplantede skogarealer nå å bli hogstmodne. Det gjelder spesielt skogen med sitka- og lutzgran. Disse skogene inneholder et stort verdiskapingspotensial som på lang sikt kan føre til økt avvirkning av tømmer og nyetablering av trebearbeidende bedrifter.

Sitkagran er et treslag med stort potensial på grunn av trevirkets gode tekniske egenskaper. Trevirket har sammenlignet med norsk gran lavere densitet (kg/m^3), noen bedre fysisk- mekaniske egenskaper og egner seg godt for blant annet båtbygging. I Nordland finnes det innenfor arkitektmiljøet og treindustrien tanker omkring å nytte disse positive egenskaper for å prøve å få til en produksjon på nye bruksområder som for eksempel massivtreelementer, utvendig kledning etc. Prosjektet ønsker å ta fatt på slike utviklingsprosjekter for arkitekter eller andre aktører og følge dem opp i samarbeid med FoU og skoleverket. I denne sammenheng er det planlagt å oppfordre bachelor- eller masterstudenter innen ingeniør- eller skogbruksfag til å basere sine oppgaver på å undersøke muligheter omkring produktutvikling og innovasjon i tresektoren. Her kan «lokal produktmerking» være et viktig stikkord. Et annet viktig ledd i arbeidet med å legge vekt på innovasjon og produktutvikling innenfor tresektoren vil være å undersøke samarbeidsmuligheter med videregående skoler (VGS) omkring rekruttering og utdanning i tømmerfag. Prosjektet vil sammen med VGS undersøke muligheter for å motivere flere elever til å ta utdanning i tømmer- og byggfag.

Tiltak:

- Gjennomføring og evaluering av en spørreundersøkelse rettet mot arkitekter og byggingeniører.
 - ✓ Hvor ser arkitekter utviklings- og innovasjonsmuligheter ifm. treprodukter?
 - ✓ Hvilke tekniske utfordringer forbinder dem med å ta i bruk treløsninger og samtidig tilfredsstillende dagens byggeskikk og tekniske krav i henhold til forskrifter?
- Utlysning av en studie/analyse om markedspotensialet og produktutviklingsmuligheter i treindustri i Nordland
- Dialogmøter med universiteter, høyskoler og videregående skoler
- Deltakelse på utdanningsmesser for å informere elever om utdanningsmuligheter i tømmer- eller byggfag
- Arrangere ett seminar for lærere/instruktører i tømmerfag på VGS for å informere om innovasjon og produktutvikling i tresektoren.

Informasjon og politisk forankring

Hovedmålgruppe: politiske beslutningstakere, Statens vegvesen

Forprosjektet «Tredriver i Nordland» har konkludert med at en satsing på økt bruk av tre i større bygg blant annet er avhengig av politiske føringer. I hovedprosjektet er det ønskelig å jobbe tettere sammen med politiske myndigheter både på fylkes- og kommunenivå for å informere om betydningen av tre som byggemateriale i samfunnsmessig og klimamessig sammenheng. Det vil dessuten bli viktig å definere nye offentlige samarbeidspartnere for å forankre tredriverprosjektet bredest mulig. Dette prosjektet vil kunne dra nytte av de andre prosjekter som er etablert i andre fylker. Det skal nyttes det nasjonale tredrivernettverket til å informere utbyggere og beslutningstakere i offentlige byggeprosjekter om muligheter for å bygge i tre.

Gjennom prosjektet er det tenkt å samle relevante aktører og motivere dem til å gjennomføre mulighetsstudier/forstudier knyttet til vurderinger om valg av tre i større byggeprosjekt.

Tiltak:

- Informasjonstiltak rettet mot politikere fra fylkeskommunen og kommunene i Nordland
- Møter med fylkeskommunen om samarbeidsmuligheter, f.eks. utlysninger av arkitekturkonkurranser
- Arrangere 2 info- og kompetansekonferanser med offentlige byggherrer og beslutningstakere med formål å:
 - ✓ synliggjøre muligheter for å bruke tre i offentlige byggeprosjekter
 - ✓ informere om referansebygg fra andre fylker

6. Milepæler

Aktivitet	År	Tidsramme oktober 2014-september 2017												
		2014	2015				2016				2017			
		Kvartal	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3
Strategiområde <i>Mobilisering</i>														
Hjelpe med utviklingsprosjekter		fortløpende												
Arrangere 2 studieturer for bedrifter innenfor treindustri	FMNO, IN				x						x			
Arrangere 2 konferanser om samarbeidsmuligheter innenfor treindustri	FMNO,N FK, IN		x				x							
2 Dialogmøter og workshops for tilrettelegging (nett. plattform)				x			x							
Strategiområde <i>Kompetanse</i>														
Arrangere 1 Workshop/dugnad for arkitekter og byggebransjen		x												
Arrangere 2 seminarer «moderne bruk av tre i større bygg»			x									x		
Studietur til etablerte forbildebygg i Norge						x								
Strategiområde <i>Innovasjon og forskning</i>														
Spørreundersøkelse arkitekter og byggingeniører	FMNO, IN				x									
Evalueringsresultater fra spørreunders.	FMNO					x	x							
Utlysning av oppdrag om markedsanalyse i Nordland			x											
Arrangere 1 seminar for lærere på VGS	FMNO, NFK				x									
Dialogmøter med høgskoler og universiteter	FMNO,N FK	fortløpende												
Deltakelse av prosjektleder på utdanningsmesser		avhengig av tidspunkt til utdanningsmesser												
Strategiområde <i>Politisk forankring</i>														
2 info/kompetansekonferanser for offentlige byggherre		x								x				
Informasjonstiltak rettet mot politikere	FMNO, NFK	fortløpende												
Møter med NFK om samarbeidsmuligheter	FMNO, NFK	forløpende												
Sluttrapport, evaluering													x	x

7. Omfang og avgrensinger

Prosjektets fokusområde og prioriteringer vil være der interessen og mulighetene er størst. Prosjektet vil være en arena for kompetanseutvikling for arkitekter, rådgivende byggingeniører, det offentlige og virksomheter innenfor treindustrien. Det vil være mål om å fange opp ideer om utviklings- og innovasjonsprosjekter i en tidlig fase. Det skal knyttes kontakter mot myndigheter, entreprenører og virkemiddelapparatet for å drøfte prosjekter videre og bringe de rette personer sammen. Prosjektet har ikke fokus på markedsføring av enkeltbedrifter eller finansiering av tiltak som skal føre til økt produktivitet hos de enkelte virksomhetene i treindustrien. Ansvar for gjennomføring av utviklingsprosjektet og oppfølging av resultater og konklusjoner som kommer fram fra forskningsanalyser, undersøkelser etc. vil ligge hos de enkelte aktørene. Det blir viktig å jobbe tett sammen med arkitekter og rådgivende byggingeniører på mobiliserings- og nettverksbyggingssiden for å øke kompetansen om tre, noe som forhåpentligvis kan føre til økt etterspørsel av treprodukter både fra private og offentlige utbyggere. I sammenheng med rekrutterings og mobiliseringstiltak for ungdommer på skog- og tømmerfag kan prosjektets kompetanse og kontakt til arkitekt- og byggemiljøet benyttes for å bidra på utdanningsseminarer, skoleseminarer m.fl.. Prosjektet tar derimot ikke ansvar for gjennomføring eller planlegging av tekniske kurs eller videreutdanningsseminarer.

8. Organisering

8.1 Prosjektleder

Prosjektet legges opp som et samarbeidsprosjekt mellom Innovasjon Norge, Nordland fylkeskommune og Fylkesmannen i Nordland. Det tilsettes prosjektleder i full stilling over en treårsperiode. Fylkesmannen i Nordland påtar seg arbeidsgiveransvaret for prosjektleder og det administrative ansvaret som prosjekteier. Prosjektleder har ansvar for daglig drift av prosjektet og rapporterer til styringsgruppa i tillegg til nærmeste leder.

I tillegg til prosjektlederen vil også andre fagpersoner og ledelsen ved Fylkesmannens landbruksavdeling bli involvert i gjennomføringen av prosjektet.

8.2 Styringsgruppe

Styringsgruppas ansvar er å legge til rette for å nå målene som er satt. Det opprettes styringsgruppe for prosjektet med følgende sammensetning:

- Fylkesmannen i Nordland
- Innovasjon Norge (Observatør)
- Nordland fylkeskommune
- Trenæringa
- TreFokus

8.3 Ressursgruppe

Det opprettes en ressursgruppe som skal være diskusjonspart og faglig støtte for prosjektleder, legge til rette for kontakt med viktige beslutningstakere og bidra til å gjøre prosjektet kjent i sitt nettverk.

Ressursgruppen er tenkt sammensatt av:

- 1 representant fra treindustrien
- 1 representant fra arkitektbransjen
- 1 representant fra Skognæringsforum
- 1 representant fra bygdesagforeninger
- 1 representant fra byggeingeniørbransjen
- Offentlige beslutningstaker
- Eventuelt flere

8.4 Rapportering

For å sikre kontroll med framdrift og status skal det utarbeides årlige statusrapporter som legges fram for finansierende. Finansierende har anledning til å stanse prosjektet dersom framdrift og resultat ikke samsvarer med prosjektbeskrivelsen og respons fra øvrige aktører.

9. Budsjett og finansiering

9.1 Budsjett

Aktivitet	Budsjetterte kostnader				
	2014	2015	2016	2017	Sum
Lønn prosjektleder, inkl. sos. utg.	215 000	860 000	860 000	645 000	2 580 000
Arbeidsinnsats fra Fylkesmannen	20 000	80 000	80 000	60 000	240 000
Administrative kostnader (interne driftskostnader, kontorhold m.m.)	50 000	200 000	200 000	150 000	600 000
Reiseutgifter prosjektleder	25 000	100 000	100 000	75 000	300 000
Reiseutgifter styringsgruppe	10 000	25 000	25 000	20 000	80 000
1. Mobilisering					220 000
– 2 konferanser om samarbeidsmuligheter innenfor treindustri (å 40 000 Kr)		40 000	40 000		
– 2 studietur (dagpakke å 2 000 kr inneholder mat/overnatting, bussleie å 5 000/døgn, 20 deltakere)		60 000		60 000	
– Dialogmøter/verksted nettbasert plattform (å 10 000 Kr)		10 000	10 000		
2. Kompetanseheving					140 000
– 1 workshop (dagpakke å 450 Kr, 20 deltakere)	10 000				
– 2 seminarer (dagpakke å 450 Kr, 2 konsulenter å 7 000 Kr, 20 deltakere)		25 000		25 000	
– 1 studietur til etablerte forbildebygg i Norge		80 000			
3. Innovasjon					530 000
– 1 forskningsoppdrag (f.eks.SINTEF)		500 000			
– 1 seminar for lærere på VGS (dagpakke å 450 Kr, 2 konsulenter å 7 000 Kr, 20 deltakere)		30 000			
– Deltakelse på utdanningsmesse					
4. Informasjon og politisk forankring					60 000
– 2 konferanser for offentlige byggherre (å 30 000 Kr)	30 000		30 000		
Søkbare virkemidler for mindre tiltak i enkeltbedrifter		240 000	240 000		480 000
Egeninnsats for deltakere på tiltak (600 Kr timesats)	80 000	290 000	270 000	160 000	800 000
Totalt	440 000	2 540 000	1 855 000	1 195 000	6 030 000

9.2 Finansieringsplan

Finansiering	Budsjetterte inntekter				
	2014	2015	2016	2017	Sum
Innovasjon Norge	113 000	723 000	501 000	325 000	1 662 000
Nordland fylkeskommune	113 000	723 000	502 000	325 000	1 663 000
Fylkesmannen i Nordland – BU-midler	114 000	724 000	502 000	325 000	1 665 000
Arbeidsinnsats fra Fylkesmannen	20 000	80 000	80 000	60 000	240 000
Egeninnsats deltakere	80 000	290 000	270 000	160 000	800 000
Totalt	440 000	2 540 000	1 855 000	1 195 000	6 030 000

Statens hus

Moloveien 10

tlf: 75 53 15 00 || fax: 75 52 09 77

fmnpost@fylkesmannen.no

www.fmno.no

www.twitter.com/FMNordland || www.facebook.com/FylkesmannenNO